Paneli këshilldhënës për të drejtat e njeriut

Building D, UNMIK HQ, Prishtinë/Kosovë | E-mail: hrap-unmik@un.org | Tel: +381 (0)38 504-604, ext. 5182

MENDIM

Data e miratimit: 17 dhjetor 2010

Lënda nr. 07/07

Slobodan MILETIĆ

kundër

UNMIK-ut

Paneli Këshillëdhënës për të Drejtat e Njëriut, më datë 17 dhjetor, i përbërë nga antarët e mëposhtëm:

z. Paul LEMMENS, Kryesues
znj. Christine CHINKIN

z. Rajesh TALWAR, Zyrtar Ekzekutiv

Pasi që z. Marek NOWICKI u tërhoq nga rasti në pajtim me Rregullën 12 te Rregullores së Punës,

Pas shqyrtimit të ankesës së lartshënuar, paraqitur në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së ndryshuar të UNMIK-ut nr. 2006/12 të 23 marsit 2006, mbi Themelimin e Panelit Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut,

Pasi është diskutuar, paraqet të gjeturat dhe rekomandimet e mëposhtme:

I. SEANCAT PARA PANELIT

1. Ankesa është paraqitur më 15 shtator 2007 dhe është regjistruar më 18 tetor 2007. Në fillimin e procedurës para Panelit Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut (Paneli), ankuesi është përfaqësuar nga Praxis, organizatë jo-qeveritare me seli në Beograd, Serbi. Parashtruesi i ankesës më pas vendosi të përfaqësojë veten para Panelit, por me ndihmën e vazhdueshme të Praxis.

2. Paneli ia komunikoi rastin Përfaqësuesit Special të Sekretarit të Përgjithshëm (PSSP), më 7 shkurt 2008 duke i dhënë atij mundësinë për të dhënë komente në emër të UNMIK-ut mbi pranueshmërinë

dhe bazueshmërinë e ankesës, në pajtim me Rregullën 30 të Rregullores së Punës së Panelit. PSSP-ja nuk e shfrytëzoi këtë mundësi.

3. Më 7 maj të vitit 2008, Paneli deklaroi ankesën të pranueshme.

4. Më 13 maj 2008, Paneli ia komunikoi rastin PSSP-së në pajtim me nenin 11.3 të Rregullores së UNMIK-ut nr 2006/12 te 23 marsit 2006 mbi Themelimin e Panelit Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut, për të marrë përgjigje nga UNMIK-u për bazueshmërine e çështjes.

5. Më 16 shtator 2008, PSSP-ja ftoi Panelin për të kërkuar të dhëna direkt nga Agjencia Kosovare e Pronës (AKP).

6. Më 17 nëntor 2008, në përgjigje të një kërkese nga Paneli, AKP-ja ofroi dosjen e plotë të rastit në rastin e ankuesit.

7. Në një letër të datës 3 shkurt 2009, Paneli i shkroi PSSP-së duke ofruar kopjet e shkresave të lëndës dhe kërkoi komentet për bazueshmerinë e ankesës. Në një përgjigje të datës 17 mars 2009, PSSP-ja i dha komentet për bazueshmërinë e ankesës.

8. Paneli ftoi ankuesin që të sigurojë vërejtje shtesë në bazë te komenteve të PSSP-së më 23 prill 2009. Ankuesi dha reagimin e tij më 18 maj 2009.

9. Me letër të datës 26 gusht 2009, Paneli kërkoi të dhëna shtesë nga AKP-ja. AKP-ja dha përgjigjen e saj më 28 gusht 2009.

FAKTET

10. Paditësi është banor i Kosovës që aktualisht jeton si një person i zhvendosur në Serbi. Ai pohon se ka bërë një kontratë me qira për një banesë në Ferizaj më 10 shkurt 1999 dhe bleu banesën më 22 shkurt 1999. Ai u largua nga Kosova në qershor 1999.

11. Pas ardhjes së UNMIK-ut në Kosovë, Drejtorati për Çështjet Pronësore dhe Banesore (HPD) dhe Komisioni për Kërkesa Pronësore (HPCC) ishin themeluar nga UNMIK-u me Rregulloren 1999/23 të datës 15 nëntor 1999 mbi Themelimin e Drejtoratit për Çështje Pronësore dhe Banesore dhe Komisioni për Kërkesa Pronësore. Mandati i HPD ishte për të rregulluar strehimin dhe të drejtat pronësore në Kosovë dhe për të zgjidhur mosmarrëveshjet në lidhje me pronën banesore, derisa PSSP-ja të vendoste se gjykatat lokale ishin në gjendje për t'i kryer këto funksione. Qëllimi ishte që të sigurojë kontroll të përgjithshëm mbi të drejtat pronësore në Kosovë, me qëllim të arritjes së zgjidhjes efikase dhe efektive të kërkesave lidhur me pronën banesore. Rregullorja e UNMIK-ut nr 1999/23 e themeloi HPCC si një organ i pavarur i HPD, përgjegjës për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve jotregtare që kishin te bëjnë me pronën banesore. Rregullat e procedurës dhe të provave ishin objekt i Rregullores së UNMIK-ut nr 2000/60 të datës 31 tetor 2000 mbi Kërkesat Pronësore dhe Banesore dhe Rregullat e Procedurës dhe të Provave të Drejtorisë për Çështje Banesore e Pronësore dhe Komisionit për Kërkesa Pronësore dhe Banesore.

12. HPCC kishte juridiksion mbi tri kategori të kërkesave pronësore banesore: kërkesave nga individë të cilëve pronësia, posedimi ose e drejta për pronën e banimit u ishin revokuar pas datës 23 mars 1989 në bazë të legjislacionit i cili është diskriminues si në zbatim dhe qëllimet e tij ("kërkesat e kategorisë A"); kërkesave nga individë që kanë hyrë në transaksione pronësore jozyrtare pas 23 marsit 1989 (kërkesat e kategorisë "B "), dhe kërkesat nga individë të cilët padashur kane humbur pronësinë, posedimin ose të drejtën e banimit në pronat e tyre pas 24 marsit 1999 ("kërkesat e kategorisë C").

13. Më 15 maj 2001, ankuesi paraqiti një kërkesë të "kategorisë C" në HPD qe kërkonte rimarrjen e banesës së tij në Ferizaj. Ai nuk u pajtua me ketë dhe tha se ai kishte të drejtën e banimit në banesë, siç dëshmohet nga një kontratë me qira që përfundoi më 10 shkurt të vitit 1999 ndërmjet tij dhe të kompanisë publike të energjisë elektrike, dhe një kontratë blerjeje të nënshkruar më 22 shkurt 1999 midis palëve të njëjta dhe të vërtetuar nga gjykata komunale e Ferizajt, më 19 mars 1999. Ai deklaroi se ai u vendos në pronën në shkurt 1999 pas përfundimit të saj dhe jetoi aty deri sa të largoheshin nga Kosova në qershor 1999.

14. HPD-ja u përpoq që t'i verifikonte dokumentet e paraqitura nga ankuesi. HPD-ja kërkoi dokumentet nga ndërmarrja publike banesore në Ferizaj, kompania publike e energjisë elektrike si bartësi i banesës në shfrytëzim, dhe gjykatës komunale në Ferizaj, si trup i cili do të ketë vërtetuar kontratën e shitblerjes. Asnjë nga këto organe nuk mundi të konfirmojë vlefshmërinë e dokumenteve të paraqitura nga ankuesi. Kur HPD-ja kontaktoi ankuesin me telefon, ai konfirmoi se ai i kishte paraqitur të gjitha provat në posedimin e tij në lidhje me kërkesën.

15. HPD-ja lëshoi vendimin e saj më 24 shkurt 2005 duke hedhur poshtë kërkesën, me arsyetimin se ankuesi, si dhe disa kërkesa të tjera në të njëjtën situatë ", nuk paraqitën ndonjë dokument apo dëshmi të verifikuar për të dëshmuar se ata ndonjëherë e kishin në posedim pronën në fjalë, apo ndonjë dëshmi të një të drejte pronësie, e cila ia jep të drejtën për të marrë pronën në posedim ".

16. Ankuesi paraqiti një kërkesë për rishqyrtimin e atij vendimi, me datë 13 qershor 2005, duke ia bashkangjitur dokumentet që ai kishte dhënë tashmë HPD-së. Ai deklaroi se HPD-ja kishte gabuar duke deklaruar se ai nuk kishte paraqitur prova për të drejtat e tij pronësore. Ai përsëri iu referua kontratës mbi dhënien me qira te banesës me 10 shkurt 1999 dhe kontrata e blerjes e vërtetuar më 19 mars 1999 dhe kërkoi që HPD-ja ta rishqyrtojë vendimin në rastin e tij dhe të lëshojë një vendim të ri duke e njohur të drejtën e tij pronësore. Gjatë procedurës së rishqyrtimit, duket se edhe ankuesi paraqiti një verifikimi të kontratës së blerjes nga gjykata komunale në Ferizaj, e vendosur në Leskovac, Serbi, me datë 28 qershor 2006.

17. HPD-ja përsëri u përpoq për të verifikuar provat e ofruara nga ankuesi. Ajo kontrolloi kontratën mbi dhënien me qira në arkivat e zhvendosura të kompanisë publike elektrike në Beograd, Serbi, dhe të kontratës së shitblerjes në arkivat e zhvendosura të gjykatës komunale në Ferizaj në Leskovc, Serbi. Raportet e verifikimit vijnë në përfundim se kontrata përkatëse ishte e vërteta, por nuk ka kopje të kontratave origjinale të bashkangjitur me ta.

18. HPD-ja lëshoi vendimin e saj më 11 dhjetor 2006, duke hedhur poshtë kërkesën e ankuesit për rishqyrtim. Lidhur me verifikimin, HPD-ja deklaroi:

> "Verifikimi i ndërmarrë në arkivat e zhvendosura në Serbi, konfirmon se kontrata e blerjes e paraqitur nga pala kërkuese ishte vërtetuar në gjykatë. Verifikimi i supozuar është bazuar në shënimet në regjistrat në këtë arkiv, jo në krahasimin e dokumentit me një kopje origjinale të ruajtur në arkiv. Kjo është e pamjaftueshme dhe për këtë arsye hidhet poshtë. "

19. Vendimi mbi kërkesën për rishqyrtim është certifikuar më 26 mars 2007. Ankuesi mori vendimin më 4 maj 2007.

20. Në ndërkohë, Rregullorja e UNMIK-ut nr 2006/10 e datës 4 mars 2006 mbi zgjidhjen e kërkesave lidhur me pronën e paluajtshme private, duke përfshirë pronën bujqësore dhe komerciale, kishte ngritur AKP-në si organ pasues i HPD-së. Por neni 23 parashihte që HPD -ja kishte vazhduar të ushtrojë autoritet lidhur me kërkesat të cilat tashmë janë parashtruar në HPD, dhe për pranimin e kërkesave për rishikimin e vendimeve në përputhje me Rregulloren nr. 2000/60 të UNMIK-ut.

21. Rregullorja e UNMIK-ut nr 2006/10 ishte "pezulluar përkohësisht" menjëherë nga Rregullorja e UNMIK-ut nr 2006/50 e 16 tetorit 2006 mbi zgjidhjen e kërkesave lidhur me pronën e paluajtshme private, duke përfshirë pronën bujqësore dhe komerciale. Sipas Rregullores së UNMIK-ut nr 2006/50, KPA-ja është ruajtur si organ i pavarur. Neni 22 vazhdon të sigurojë që HPD-ja mban autoritetin për të vendosur lidhur me kërkesat të cilat tashmë janë parashtruar në HPD dhe për pranimin e kërkesave për rishikimin e vendimeve në përputhje me Rregulloren e UNMIK-ut nr. 2000/60. Në bazë të një dispozite të këtij neni të njëjtë, Rregullorja e UNMIK-ut nr 2006/50 mbeti në fuqi deri më 31 dhjetor 2008.

22. Parashtruesi i ankesës dërgoi një kundërshtim ndaj vendimit për rishqyrtim nga AKP-ja, si pasardhëse të HPD-së, më 7 qershor 2007. Në këtë kërkesë, ankuesi argumentoi se ai nuk ishte përgjegjës për lëshimet në fotografi që u zhvendosën nga Kosova në Serbi dhe se ai nuk duhet të humbë të drejtat e tij për shkak të një situate jashtë kontrollit të tij. Duket se ankuesi nuk ka marrë një përgjigje për këtë kundërshtim.

III. ANKESA

23. Ankuesi ankohet për një numër të shkeljeve të pretenduara të të drejtës për proces të rregullt ose për një gjykim të drejtë, të garantuar nga neni 6 § 1 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNj):

    - ai argumenton se HPD-ja nuk ka marrë në konsideratë të duhur të gjitha provat e paraqitura, duke dështuar kështu të japë një vendim të arsyetuar;
    - ai pohon se kohëzgjatja e procedurës para HPD shkeli të drejtën e tij për një vendim brenda një afati të arsyeshëm;
    - ai pohon se HPD-së në përgjithësi i mungonte pavarësia dhe paanësia, për shkak të ndarjes së pushteteve qe nuk ekziston praktikisht në Kosovë dhe për shkak të mungesës së rregullave në përbërjen etnike të komisionarëve lokalë, dhe se ai në mënyrë specifike nuk ishte një tribunal i paanshëm, meqë vendimi për rishqyrtim është marrë nga paneli i njëjtë, i përbërë nga anëtarët e njëjtë, që kishte marrë vendim në shkallë të parë.

24. Parashtruesi i ankesës më tej ankohet për faktin se HPD-ja dha një vendim që nuk merr parasysh të drejtën e tij pronësore ose të paktën të drejtat tjera pronësore përkatëse (e drejta e qirasë), në lidhje me banesën në fjalë. Ai vendim de facto shpie në një shpronësim. Në këtë drejtim ankuesi thirret në shkelje të nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNJ.

25. Ankuesi gjithashtu thotë se ai ishte i penguar nga qasja dhe riposedimi ne shtëpinë e tij dhe nga mundësia për të shijuar lirisht hapësirën e tij private. Sipas tij, UNMIK-u dështoi të mbrojë të drejtën e tij për respektimin e shtëpisë së tij dhe jetës private, dhe HPCC ndërhyri me këto të drejta, pa një justifikim të duhur. Në këtë drejtim ai thirret një shkelje të nenit 8 të KEDNJ.

26. Parashtruesi i ankesës në fund thotë se mungesa e mësipërme të paanshmërisë së HPCC në procedurë për rishqyrtim ndikon në "efikasitetin" e mekanizmit të HPD/ HPCC si një organ për t'i zgjedhur kontestet pronësore dhe të banimit. Nuk ka mjete të tjera në fuqi që janë në dispozicion. Në këtë drejtim ai thirret një shkelje të nenit 13 të KEDNj-së.

IV. LIGJI

A. Shkeljet e pretenduara të nenit 6 § 1 të KEDNj-së

***1.* Zbatueshmëria e nenit 6 § 1 të KEDNj-së**

27. Si pyetje e parë, Paneli duhet të përcaktojë nëse neni 6 § 1 i KEDNj-së zbatohet në çështjen në fjalë. Neni 6 § 1 i KEDNj-së, në pjesën përkatëse thotë:

> Në përcaktimin e të drejtave dhe obligimeve civile ose të ndonjë akuze penale kundër tij, çdokush ka të drejtë për gjykim të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e themeluar me ligj [...].

28. Neni 6 § 1 i KEDNj-së vlen për përcaktimet e "të drejtave dhe detyrimeve civile" të secilit. Paneli vëren se mosmarrëveshja mes palëve para HPCC merrej me të drejtat e tyre në lidhje me një pronë të caktuar banimi. Mosmarrëveshja ka të bëjë me përcaktimin e së drejtës së pronës së ankuesit, një e drejtë e cila është në mënyrë të qartë e një natyre "civile" (shih Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (GjEDNj), Zander v. Sweden, vendim i datës 25 nëntor 1993, Publikimet e Gjykatës , Seria A, nr. 279-B, f. 40, § 27).

29. Neni 6 § 1 i KEDNj-së në parim vlen vetëm për procedurat para një "gjyqi". GjEDNj ka deklaruar se një gjyq "karakterizohet në kuptimin substancial të fjalës me funksionin e tij gjyqësor, që do të thotë të përcaktoje çështjet brenda kompetencave të saj në bazë të rregullave të së drejtës dhe pasi procedura të kryhet në mënyrë të përcaktuar" (GJEDNJ (Dhoma e Madhe), Qipro v. Turqi, nr. 25781/09, aktgjykimi i 10 majit 2001, KEDNJ, 2001-IV, § 233). Përveç kësaj, gjykata në fjalë duhet të ketë juridiksion për të shqyrtuar të gjitha çështjet faktike dhe juridike përkatës për mosmarrëveshjen para saj (shih GJEDNJ, Olujiç v. Kroacisë, nr. 22330/05, aktgjykimi i datës 5 shkurt 2009, § 38). Megjithatë, në mënyrë që një trup për t'u kualifikuar si një "gjyq", neni 6 § 1 i KEDNj-së nuk kërkon që ajo të jetë "një gjykatë e llojit klasik, e integruar në makinerinë standarde gjyqësore të vendit" (GJEDNJ , Campbell dhe Fell kundër Mbretërisë së Bashkuar, aktgjykimi i 28 qershorit 1984, Publikimet e Gjykatës, Seria A, nr. 80, f. 39, § 76).

30. Në këtë kontekst, Paneli thotë se HPC-ja nuk ishte një gjyq i llojit klasik. Ishte një organ që merrej me ankesa te shumta që ka lëshuar vendime detyruese dhe të ekzekutueshme (shih Rregulloren e UNMIK-ut nr 1999/23, të cituar më lart). Rregullat e procedurës për procedurën para HPCC-së ishin të përcaktuara në Rregulloren e UNMIK-ut nr 2000/60, dhe HPCC vendosi për ankesat në një proces të pavolitshëm në bazë të rregullave të së drejtës. Këto vendime ishin përfundimtare dhe u ekzekutuan nga një organ administrativ, HPD-ja. HPCC-ja ishte pra gjyqësor në funksion dhe neni 6 i KEDNj-së zbatohet për procedurat para HPCC-së (shih Panelin Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut (PKDNj), Vuckovic, nr. 07/03, mendimi i 13 marsit 2010, § 34).

***2.* Pajtueshmëria me nenin 6 § 1 të KEDNj-së**

i. Pavarësia dhe paanshmëria e tribunalit

1. Ankesa e pergjithshme

a. Argumentet e palëve

31. Parashtruesi i ankesës në përgjithësi thotë se "praktikisht nuk ekziston ndarja e pushteteve në Kosovë dhe mungesa e rregullave në përbërjen etnike të komisionarëve lokalë", tregon se HPCC-ja nuk kishte pavarësinë dhe paanshmërinë. Ai nuk jep hollësira mbi këto çështje.

32. PSSP-ja thotë në parim se HPCC-ja u themelua si një organ i pavarur, dhe se nuk ka dëshm që PSSP-ja te ketë ndërhyrë në vendimmarrjen e HPCC-së dhe se PSSP-ja nuk ka fuqinë ligjore për të përmbysur vendimet e HPCC-së. Lidhur me përbërjen etnike të Panelit të HPCC-së, PSSP-ja thotë se

ai ishte i përbërë nga dy jobanorë të Kosovës dhe një person nga Kosova. Edhe pse një komisionar nga Kosova ishte i kombësisë shqiptare, shumica e jo-rezidentëve të Kosovës u siguruan se "pikëpamjet e anëtarit vendor të Panelit [HPCC] do të ishin më të rëndësishme në qoftë se ato ishin dëshmuar diskriminuese".

b. Vlerësimi i Panelit

33. Paneli vëren se kundërshtimet e ankuesit në lidhje me ndarjen e pushteteve se praktikisht nuk ekziston në Kosovë dhe mungesa e rregullave në përbërjen etnike të HPCC-së, janë shumë të përgjithshme nga natyra. Parashtruesi i ankesës nuk arrin të nxjerrë në pah ndonjë arsye të veçantë qe ai do të ketë në dyshim me pavarësinë dhe paanshmërinë e HPCC-së mbi baza të tilla, ose të japë detaje mbi këto teori.

34. Paneli arrin në përfundimin se kjo pjesë e ankesës nuk është vërtetuar. Për këtë arsye madje nuk mund të pranohet si e bazuar.

2. Ankesa e veçantë

a. Dëshmitë e palëve

35. Parashtruesi i ankesës në mënyrë specifike argumenton se HPCC-ja nuk ishte një tribunal i paanshëm sepse vendimet e shkallës së parë dhe vendimet e shkallës së dytë ishin dhënë nga paneli i njëjtë në të njëjtën përbërje.

36. Ai i referohet nenit 2.2 të Rregullores nr. 1999/23 të UNMIK-ut, e cili thotë se HPCC-ja "do të përbëhet fillimisht nga një panel prej dy ndërkombëtarëve dhe një anëtar vendor ". Sipas ankuesit, vërehej qartë se tendenca e ligjvënësit nuk ishte se kjo situatë do të vazhdojë për shumë vite.

37. Parashtruesi i ankesës gjen një shprehje të qëllimit për të krijuar më shumë se një panel në nenin 25.1 të Rregullores nr. 2000/60 të UNMIK-ut e cila parashikon se, "me themelimin e dy ose më shumë paneleve të Komisionit, çdo rishqyrtim i çështjeve do të drejtohet nga një panel tjetër nga ai që ka vendosur në çështjen, përveç nëse kryesuesi i panelit i caktuar të shqyrtojë rishqyrtimin, në konsultim me kryetarin e Komisionit, konstaton se ajo duhet të shqyrtohet në seancë plenare ". Ai më tej i referohet sqarimit te dhënë nga PSSP-ja më 12 prill 2001 ne Rregulloren e UNMIK-ut nr. 2000/60 të datës 31 tetor 2000 për kërkesa pronësore dhe banesore, Rregullat e Procedurës dhe të Provave të Drejtorisë për Çështje Banesore e Pronësore dhe Komisionit për Kërkesa Pronësore më 12 prill 2001, pika 21 e cila thotë se "vetëm ankesa ndaj vendimeve të HPCC-se drejtohet në një tjetër panel ose një seance plenare të HPCC-së, e jo gjykatave".

38. PSSP-ja përgjigjet se, në bazë të nenit 2.2 të Rregullores 1999/23 të UNMIK-ut, themelimi i një paneli të dytë për të vendosur lidhur me kërkesat, në shkallë të parë ose të dytë, nuk ishte e detyrueshme, por ishte në diskrecion të PSSP-së. Volumi i punës dhe në fondet në dispozicion ishin të tilla që nuk garantonin një panel te dytë. Për këtë arsye, kërkesat për rishqyrtim u konsideruan me të vërtetë nga një panel ekzistues. Paanshmëria e HPCC-së ishte, megjithatë, nuk ishte në rrezik, meqenëse përgatitja e rasteve është bërë nga avokatë të ndryshëm. Kjo ishte e mjaftueshme për të garantuar një shqyrtim të ri në të gjitha rastet.

b. Vlerësimi i Panelit

39. Paanshmëria, në kuptim të nenit 6 § 1 të KEDNj-së, normalisht nënkupton mungesën e paragjykimeve ose preferencën. Ka dy teste për të vlerësuar nëse një gjyq është 1 paanshëm: i pari konsiston në kërkimin për të përcaktuar bindjen personale të një vendim-marrësi apo interesin në një çështje të caktuar, dhe testi i dytë në përcaktimin nëse vendim-marrësi ofron garanci të mjaftueshme

për të përjashtuar çdo dyshim të ligjshëm në këtë respekt (shih, në mesin e shumë vendimeve të tjera të GjEDNj: GjEDNj (Dhoma), Kyprianou v. Qipro, nuk ka gjykim 73797/01, 15 dhjetor 2005, KEDNJ, 2005 XIII, § 118; GjEDNj (Dhoma), Lindon. , Otchakovsky-Laurens dhe korrik kundër Francës, nr. 21279/02 dhe 36448/02, vendimi i datës 22 tetor 2007, § 75).

40. Në rastin në fjalë, ankuesi kryesisht ankohet për një dyshim në paanshmërinë strukturore të HPCC-së. Prandaj është testi i dytë që do të aplikohet.

41. Në një sprovë të tillë, kur aplikohet për një trup që ulet në seancë gjyqësore, kjo do të thotë të përcaktosh nëse, ndryshe nga sjellja personale e ndonjë prej anëtarëve të këtij organi, ka fakte që mund të ngrenë dyshime të dukshme lidhur me paanshmërinë e tij. Në këtë drejtim edhe paraqitjet mund të jenë të një farë rëndësie. Nga kjo rrjedh se kur vendoset nëse në një çështje të caktuar ekziston një arsye legjitime e frikës se një organi te veçantë i mungon paanshmëria, këndvështrimi i atyre që pretendojnë se ai nuk është i paanshëm është i rëndësishëm, por jo vendimtar. Vendimtare është nëse frika mund të jetë objektivisht e justifikuar (GJEDNJ (Dhoma e Madhe) Kyprianou kundër Qipros, të përmendur më sipër, § 118; GjEDNj (Dhoma), Lindon, Otchakovsky-Laurens dhe korrik kundër Francës, të përmendur më sipër , § 77).

42. Paneli vëren se, sipas praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, pjesëmarrja në procedurat e apelit e gjyqtarëve të cilët kanë pasur të bëjnë me rastin në procedurë të shkallës së parë mund të përbëjë një shkelje të nenit 6 § 1 të KEDNJ (GjEDNj, Oberschlick v. Austria (nr. 1), vendimi i datës 23 maj 1991, Publikimet e Gjykatës, Seria A, nr. 204, fq 23, § 50). E njëjta gjë është e vërtetë me pjesëmarrjen e gjyqtarëve në procedura "opozitë", te drejtuara kundër bazueshmërisë së një vendimi në të cilin ata vetë kanë marrë pjesë (GjEDNj, De Haan kundër Holandës, aktgjykimi i 26 gushtit 1997, Raportet e aktgjykimeve dhe vendimeve, 1997 - IV, f. 1392-1393, § 51).

43. Në bazë të nenit 2.2 të Rregullores nr. 1999/23 të UNMIK-ut, HPCC-ja "do të përbëhet fillimisht nga një panel prej dy ndërkombëtarëve dhe një anëtari vendës, ku të gjithë duhet të jenë ekspertë në fushën e strehimit dhe të drejtës pronësore dhe kompetent për të mbajtur poste gjyqësore". Neni 2.2 siguron gjithashtu se PSSP-ja "mund të vendosë panele shtesë të [HPCC-së] në konsultim me [HPCC]". Në praktikë, asnjë panel shtesë nuk është krijuar. Nga kjo rrjedh se kërkesat për rishqyrtim vetëm mund të shqyrtohen nga paneli i njëjte që kishte nxjerrë vendimin për rastin që i nënshtrohej rishqyrtimit, në të njëjtën përbërje. Kjo është ajo që ndodhi në rastin e ankuesit.

44. Paneli pranon se në një situatë të tillë mund të ngritën dyshime në mendjen e ankuesit për paanshmërinë e panelit te HPCC-së, kur shqyrton kërkesën e tij për rishqyrtim. Megjithatë, paneli duhet të vlerësoje më tej nëse këto dyshime janë objektivisht të justifikuara (konsultohet GJEDNJ, Morel kundër Francës, nr. 34130/96, vendimi i datës 6 qershor 2000, KEDNJ, 2000-VI, § 44).

45. Në këtë drejtim, natyra e procedurës për rishqyrtim duhet të merret në konsideratë. Paneli përkujton se neni 14.1 i Rregullores nr. 2000/60 të UNMIK-ut lejon çdo palë në ankese të paraqesë një kërkesë për rishqyrtim në bazë të "(a) paraqitjes së provave përkatëse ligjore, e cila nuk u konsiderua nga [HPCC] në vendosjen e ankesës", ose" (b) me arsyetimin se kishte një gabim material në zbatimin e kësaj Rregulloreje ". Përderisa arsyetimi i parë duket për të kufizuar mundësinë për të marrë për rishqyrtim në rrethana të caktuara të jashtëzakonshme, arsyetimi i dytë kishte efektin ta bëje një kërkesë për rishqyrtim të ngjashme me një apel për çështje ligjore ose faktike. Bazë për marrjen e një rishqyrtimi janë detajet në nenin 25.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr 2000/60, sipas të cilit,

> "në rishqyrtimin e një vendimi, [HPCC-ja] ose një panel i themeluar nga ai do të marrë parasysh të gjitha provat dhe paraqitjet e dorëzuara në lidhje me kërkesën e mëparshme dhe çfarëdo dëshmie të re apo paraqitje në lidhje me kërkesën për rishqyrtim. [HPCC-ja] ose paneli në fjalë e refuzon kërkesën për rishqyrtim ose nxjerrë një vendim të ri lidhur me kërkesën ".

46. Detyrimi për HPCC-në që të marre në konsideratë jo vetëm dëshmi të reja, por edhe provat e paraqitura gjatë procedurës fillestare, konfirmon se një kërkesë për rishqyrtim nuk mund të shihet si një zgjedhje e jashtëzakonshme. Në këtë drejtim, Paneli tërhiqet nga pikëpamja e shprehur në vendimin e tij për pranueshmerinë e rastit nr. 43/08, Simiq (vendimi i 12 dhjetorit 2008, § 14).

47. Në rastin konkret ankuesi u ankua se në kërkesën e tij për rishqyrtim, në themel, që HPCC-ja kishte vlerësuar gabimisht elementet e rastit. Sipas ankuesit, ai kishte ofruar mjaft dëshmi që ai kishte të drejtën mbi banesën dhe se ka pasur shenja se ai kishte jetuar në banesë përpara largimit të tij nga Kosova.

48. HPCC-ja morri një vendim për rishqyrtim, pasi i rishikoi dëshmitë tashmë në dispozicion dhe pas përpjekjeve të reja për të verifikuar dokumentet e paraqitura dhe akuzat e bëra nga ankuesi. Ajo arriti në përfundimin se asnjë gabim nuk ishte bërë dhe se nuk ka prova të reja qe do te kishin qenë arsyetim që të kërkojnë një ndryshim në vendimin e vet.

49. Duket se HPCC -ja ishte në fakt e ftuar që të bëjë një vështrim të ri në elementet e rastit, dhe se në fakt ajo u dha atyre një vështrim të freskët. Nuk kufizoi shqyrtimin e saj të ri në provat e nxjerra rishtas.

50. Paneli vëren se, sipas Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, kur gjyqtarët e njëjtë thirren për të përcaktuar nëse kanë bere ndonjë "gabim në interpretimin apo zbatimin ligjor", në vendimin e tyre të mëhershëm, në fakt ata janë duke u pyetur "për të gjykuar veten dhe aftësinë e tyre për zbatimin e ligjit ". Një situatë e tillë është e mjaftueshme për të shmangur çdo frikë për mungesën e paanshmërisë së gjykatës për t'u justifikuar objektivisht (GjEDNj, San Leonard Band Club kundër Maltës, nuk ka. 77562/01, aktgjykimi i 29 korrikut 2004, KEDNJ, 2004-IX , § 63; në të njëjtin kuptim GjEDNj, Driza kundër Shqipërisë, nr 33771/02, aktgjykimi i 13 nëntorit 2007, § 81)..

51. Nga kjo kuptohet se HPCC-ja nuk ishte e paanshme në kuptim të nenit 6 § 1 të KEDNj-së, kur kishte për të shqyrtuar kërkesën për rishqyrtim.

52. Fakti që në procedurë fillestare dhe procedurat e rishqyrtimit rasti ishte i përgatitur për HPCC-në nga avokatët e ndryshëm të HPCC-së nuk ndryshon ketë përfundim. Me rendësi janë dyshimet që përbërja e panelit të HPCC-së, si organ vendimmarrës, mund të ngrejë çështjen e paanshmërisë së tij.

53. Paneli vëren se situata në ndërkohë ishte e adresuar. Rregullorja e UNMIK-ut nr 2006/10 zëvendësoi kërkesën për rishqyrtim nga një apel në Gjykatën e Lartë me arsyetimin se "(a) vendimi përmban një shkelje të rëndë të ligjit në fuqi" ose "(b) vendimi bazohet në fakte jo të plota ose në vlerësim të gabuar të fakteve "(neni 13.1). Kjo mundësi u mbajt në Rregulloren nr. 2006/40 të UNMIK-ut, me pak fjalë të ndryshme: sipas kësaj Rregulloreje të fundit një ankesë mund të paraqitet për arsye se "(a) vendimi përfshin një gabim fundamental të ligjit të zbatueshëm material apo procedural" ose "(b) vendimi bazohet në një vërtetim të gabueshëm ose jo të plotë të fakteve "(neni 12.3).

54. Për arsyet e mësipërme, Paneli vjen në përfundim se ka pasur një shkelje të nenit 6 § 1 të KEDNj-së në lidhje me paanshmërinë e HPCC-së në procedurat për rishqyrtim.

Drejtësia e procedurës

a. Argumentet e palëve

55. Në përgjithësi, ankuesi argumenton se me rastin e nxjerrjes së vendimit të shkallës së dytë, HPCC-ja nuk ka marrë parasysh "të gjitha dëshmitë e paraqitura dhe të nevojshme".

Ai argumenton se tribunali ka për detyrë ta bëjë shqyrtimin e duhur të parashtresave, argumenteve dhe dëshmive të dhëna nga palët, pa paragjykuar vlerësimin e tij nëse ato janë relevante për vendimin e tij apo jo. Ai i referohet një numri të mangësive të pohuara në mënyrën se si HPCC ka analizuar dhe elaboruar çështjet e pronësisë dhe të posedimit ligjor, si dhe argumenton se këto mangësi kanë ndikuar në drejtësinë e tërë procedurës.

56. Mangësia e parë ka të bëjë me mungesën e pohuar të shqyrtimit të kërkesës së ankuesit jo vetëm nga pikëpamja e të drejtës së pohuar të tij të pronës, por edhe nga pikëpamja e "të drejtës për banim" apo të posedimit të pronës, të bazuar në "kontratën e vlefshme dhe të pakontestuar për shfrytëzimin e banesës". Duke mos shqyrtuar plotësisht kërkesën e ankuesit, HPPC-ja nuk ka nxjerrë vendim të arsyetuar.

57. Mangësia e dytë ka të bëjë me vendimin e vërtetësisë së kontratës për ndarjen e banesës, të paraqitur nga ankuesi. Ankuesi pohon se mungesa e kopjeve të dokumenteve në arkivat e zhvendosura në Serbi nuk është dashur të rezultojë me vendim të pafavorshëm, pasi që gjendja në arkiva nuk ka qenë nën kontrollin e tij. Përmes hedhjes poshtë të kërkesës së ankuesit "pa tentuar të merr dëshmi të tjera apo pa ia dhënë mundësinë ankuesit që t'i jap ato", HPCC-ja nuk ka përcaktuar në mënyrë të duhur faktet materiale. Vendimi në këtë rast, rrjedhimisht ka qenë arbitrar. Në parashtresën e tij të datës 14 maj 2009, ankuesi shton se HPD-ja është dashur t'i merr deklaratat e dëshmitarëve nga personat që kanë nënshkruar kontratat e kontestuara në emër të mbajtësit të së drejtës për ndarjen e banesës, si dhe nga personat e tjerë.

58. Lidhur me mangësinë e parë, PSSP-ja argumenton se HPCC-ja ka bërë mu atë që nuk është dashur të bënte. PSSP-ja cek raportin për procedimin e kërkesave të HPD-së, përmes të cilit tregohet se ankuesi ka kërkuar posedimin e pronës në fjalë. Kështu, nëse përmes procedurës së verifikimit të ndërmarrë nga HPD-ja është konstatuar se kontrata për shfrytëzim do të mund të verifikohej, HPD-ja do të vinte në përfundim se ankuesi kishte të drejtë të shfrytëzojë banesën në fjalë dhe, rrjedhimisht, të rimarrë banesën në posedim. Pasi që as kontrata për shfrytëzim e as kontrata e blerjes nuk kanë mundur të verifikohen, HPCC-ja ka hedhur poshtë kërkesën e ankuesit.

59. Lidhur me mangësinë e dytë, PSSP-ja deklaron se gjatë procedurës për rishqyrtim, ankuesi nuk ka dhënë dokumente të reja që do ta mbështesin kërkesën e tij. Megjithatë HPD-ja ka tentuar edhe njëherë të verifikojë kontratën për shfrytëzim dhe për blerje në arkivat e zhvendosura në Serbi. Megjithëkëtë, arkivat nuk kanë mundur të japin kopje të origjinaleve, por vetëm konfirmime "të regjistrimeve në regjistra të arkivave" të cilat HPCC-ja i ka konsideruar joadekuate. PSSP-ja vazhdon duke e kundërshtuar pohimin se HPCC-ja nuk i ka dhënë mundësi ankuesit për të dhënë dëshmi të tjera. PSSP-ja vë theksin në raportin për procedimin e kërkesave për procedurën e shkallës së parë, ku thuhet se përkundër disa intervistave telefonike me ankuesin, i njëjti nuk ka qenë në gjendje të jep dëshmi të tjera, përveç dokumenteve që tanimë i kishte parashtruar.

b. Vlerësimi i Panelit

60. Siç cek me të drejtë ankuesi, neni 6 § 1 i KEDNj-së parasheh përgjegjësinë që tribunali të bëjë një shqyrtim të duhur të parashtresave, argumenteve dhe dëshmive të dhëna nga

palët (shih, *p.sh*. GjEDNj, *van de Hurk kundër Holandës*,aktgjykimi i datës 19 prill 1994, Publikimet e Gjykatës, Seria A, nr. 288, faqe 19, § 59).

61. Megjithatë, nuk është detyrë e Panelit që të veprojë si gjykatë apeli ndaj vendimeve të HPCC-së (shih përshtatshmërisht, Paneli Këshillëdhënës për të Drejtat e Njeriut (PKDNj), *Todoroviq*, nr. 33/08, vendim i datës 17 prill 2009, § 21, shih gjithashtu PKDNj, *Parliq*, nr. 01/7, Mendimi i datës 18 qershor 2010, § 35). Roli i HPCC-së është që të interpretojë dhe të zbatojë rregullat përkatëse të së drejtës materiale apo procedurale në procesin e vet të vendimmarrjes. Gjithashtu, HPCC-ja ka pozitën më të mirë për vlerësimin e kredibilitetit të dëshmisë dhe të relevancës së saj për çështjet e lëndës (krahasoni, p.sh GjEDNj, *Vidal kundër Belgjikës*, aktgjykimi i datës 22 prill 1992, Botimet e Gjykatës, Seria A, nr. 235-B, faqe 32, § 33; GjEDNj, *Shalimov kundër Ukrainës*, nr. 20808/02, aktgjykimi i datës 4 mars 2010, § 67). Vetëm fakti se njëra palë është e pakënaqur me rezultatet e procedurës nuk mund të ngrisë çështje sipas nenit 6, § 1 të KEDNj-së (GjEDNj, *Tengerakis kundër Qipros*, nr. 35698/03, aktgjykimi i datës 9 nëntor 2006, § 74). Një vendim i tillë i tribunalit do të ishte tregues i një shkeljeje të kushteve për gjykim të drejtë nëse p.sh. paarsyeshmëria e tij është aq e dukshme saqë vendimi mund të konsiderohet si vendim tejmase arbitrar (shih GjEDNj, *Khamidov kundër Rusisë*, nr. 72118/01, aktgjykimi i datës 15 nëntor 2007, § 175.

62. Për aq sa ankuesi thotë se HPCC-ja është dashur të përcaktojë të drejtën më të vogël pronësore në favor të ankuesit, duke u bazuar në "kontratën e vlefshme dhe të pakontestueshme për shfrytëzimin e banesës", është e qartë nga vendimi i shkallës së parë, si dhe nga dosja e HPD-së, se HPD-ja nuk ka tentuar të verifikojë vlefshmërinë e kontratës për shfrytëzim (shih §§ 14 dhe 17 më lartë). Rrjedhimisht, pohimi i ankuesit nuk mund të pranohet.

63. Për aq sa ankuesi thotë se HPCC-ja nuk është dashur të konsiderojë në disfavor të tij mungesën e dokumenteve në arkivin e zhvendosur në Serbi, Paneli konsideron se kjo pjesë e ankesës ka të bëjë me vlerësimin e vërtetësisë të dëshmive në dispozicion. HPPC-ja ka refuzuar të mbështetet vetëm në deklaratën nga arkivi i zhvendosur i Serbisë se kontrata e blerjes është verifikuar në gjykatë. Vlerësimi i provave është çështje që vlerësohet nga HPCC-ja, dhe nuk i takon Panelit të shqyrtojë atë vlerësim, përveç nëse ka indikacione se HPCC-ja ka nxjerrë përfundime tepër të padrejta ose arbitrare nga faktet para tij (GjEDNj, *Herbst kundër Gjermanisë*, nr. 20027/02, aktgjykimi i datës 11 janar 2007, § 83). Në këto rrethana, Paneli nuk mund të konstatojë se vlerësimi i HPCC-së ka qenë arbitrar.

64. Për aq sa ankuesi thotë se HPPC-ja nuk i ka dhënë mundësi të parashtrojë dëshmi të tjera, prapë, dosja e HPD-së jep indikacione të tjera. Në parashtresën e tij dërguar Panelit më 14 maj 2009, ankuesi konfirmon bisedën telefonike me HPD-në lidhur me këtë temë. Është e vërtetë se në të njëjtën parashtresë ankuesi gjithashtu thotë se HPD-ja është dashur të merr deklarata të dëshmitarëve nga personat që kanë nënshkruar kontratat e kontestuara në emër të mbajtësit të së drejtës për ndarjen e banesës, si dhe të personave të tjerë. Megjithatë, Paneli thekson se ankuesi kishte mundësi të bollshme për të identifikuar dëshmitarët në mënyrë që HPD-ja t'i intervistojë ata gjatë procedurës kontestimore apo madje edhe në kërkesën e tij të dytë për rishqyrtim, të datës 7 qershor 2007, drejtuar AKP-së. Rrjedhimisht, Paneli nuk mund të konsideron se mosmarrja në intervistë e

këtyre dëshmitarëve është arbitrare (shih PKDNj, *Vuçkoviq*, Mendim i datës 13 mars 2010, § 41).

65. Për arsyet e lartpërmendura, Paneli vjen në përfundim se nuk ka pasur shkelje të nenit 6 § 1 të KEDNj-së lidhur me drejtësinë e procedurës.

iii. Koha e arsyeshme

a. Argumentet e palëve

66. Ankuesi thotë se periudha më shumë se pesëvjeçare mes parashtrimit të kërkesës së tij në prill të vitit 2002 dhe marrja e vendimit përfundimtar në dhjetor të vitit 2006 ngërthen shkelje të kërkesës për kohën e arsyeshme, të paraparë me nenin 6 § 1 të KEDNj-së. Ai më tej shton se rasti nuk është aq i ndërlikuar dhe se sjellja e palëve nuk i ka kontribuar vonesës. Për më tepër, edhe pse ankuesi si person i zhvendosur ka jetuar në rrethana të vështira, autoritetet nuk e kanë parë të rëndësishme për ta marrë parasysh gjendjen e tij të vështirë materiale si një shtytje për zgjidhjen e rastit të tij brenda kohës së arsyeshme.

67. Ankuesi është në dijeni për karakterin e jashtëzakonshëm të procesit të zgjidhjes së numrit të madh të kërkesave, të zbatuar nga autoritetet në Kosovë. Megjithatë ai thotë se duhet të gjendet një baraspeshë mes kërkesave për menaxhim të efektshëm të një numri të madh të lëndëve dhe të imperativit për respektimin e thelbit të të drejtave të njeriut të parashtruesve të kërkesave veç e veç, për të cilët fundja ky mekanizëm edhe është themeluar, ku e drejta për marrjen e vendimit gjyqësor brenda kohës së arsyeshme është njëra prej këtyre të drejtave. Numri i lëndëve të pazgjidhura apo dëshira e tribunalit për të dëgjuar së bashku lëndët që grenë çështje të ngjashme nuk mund të arsyetojë vonesat e paarsyeshme.

68. Duke iu referuar vlerësimit për kohëzgjatjen e procedurës në AKP, PSSP-ja thekson se gjatë viteve të tij të para të punës, HPD-ja përjetoi probleme domethënëse institucionale. Në veçanti, HPD-ja pati probleme financiare dhe ndërrime menaxheriale, të cilat fatkeqësisht çuan në disa vonesa për të gjitha lëndët. Ai më tej thekson se ankesa iu nënshtrua sistemit të ndërlikuar të procedimit para se t'i dërgohej HPCC-së për marrjen e vendimit, duke përfshirë këtu edhe njoftimin e banuesit aktual dhe cilëndo psalë tjetër me interes ligjor, dhe dhënien e kohës që ata të përgjigjen. Përveç kësaj, procesi i vërtetimit të dokumentacionit të parashtruar si mbështetje për kërkesën ka mundur të merr kohë.

b. Vlerësimi i Panelit

69. Procedura ka filluar më 15 maj 2001, kur ankuesi parashtroi kërkesën e tij në HPCC. Mirëpo, periudha që duhet të merret parasysh fillon nga data e juridiksionit kohor të Panelit, e që është 23 prill 2005. Në vlerësimin e arsyeshmërisë së kohës së kaluar pas datës 23 prill 2005, Paneli megjithatë do të merr parasysh gjendjen e procedurës në atë moment (GjEDNj, *Foti dhe të tjerët kundër Italisë*, aktgjykimi i datës 10 dhjetor 1982, *Publikimet e gjykatës*, Seria A, nr. 56, faqe 15, § 53; GjEDNj, *Styranowski kundër Polonisë*, aktgjykimi i datës 30 tetor 1998, *Raporte të aktgjykimeve dhe vendimeve*, 1998-VIII, faqe 3376, § 46).

70. Paneli më tej thekson se procedura ka përfunduar më 4 maj 2007, kur ankuesi mori vendimin për rishqyrtim të datës 11 dhjetor 2006.

71. Rrjedhimisht, kohëzgjatja e gjithëmbarshme e procedurës ka qenë pesë vjet, njëmbëdhjetë muaj dhe nëntëmbëdhjetë ditë, dy vjet e njëmbëdhjetë ditë gjashtëmbëdhjetë ditë ka zgjatur shqyrtimi nga Paneli.

72. Paneli përkujton se arsyeshmëria e kohëzgjatjes së procedurës duhet të vlerësohet në dritën e rrethanave të rastit dhe duke iu referuar kritereve vijuese: ndërlikueshmëria e rastit, sjellja e ankuesit dhe autoritetet relevante, si dhe çka rrezikohej për ankuesin në këtë kontest (shih në mesin e shumë autoriteteve të tjera, GjEDNj (Dhoma e lartë), *Frydlender kundër Francës* nr. 30979/96, aktgjykimi i datës 27 qershor 2000, GjEDNj, 2000-VII, § 43; shih gjithashtu PKDNj, nr. 17/08, *Emini*, Mendimi i datës 18 qershor 2010, § 21).

73. Paneli pranon se rasti ka qenë mjaft i ndërlikuar, posaçërisht gjatë fazës së rishqyrtimit, pasi që është dashur të merren informata nga kompanitë e shërbimeve komunale dhe deklarata nga dëshmitarët. Megjithatë, çështjet e trajtuara në këtë rast në asnjë mënyrë nuk kanë qenë të jashtëzakonshme.

74. Paneli po kështu thekson se ankuesi nuk ka kontribuar në asnjë vonesë të procedurës.

75. Lidhur me sjelljen e autoriteteve, Paneli vëren se ka pasur vonesë të konsiderueshme në procedurën fillestare mes ditës kur ankuesi parashtroi kërkesën (15 maj 2001) dhe kur është nxjerrë vendimi i parë (24 shkurt 2005). Nga dosja e HPD-së Paneli konstaton se gjatë vitit 2002 HPD-ja ka tentuar të verifikojë dokumentet e parashtruara nga ankuesi dhe ka marrë parashtresën e banuesit të banesës në atë kohë . Deri në fund të vitit 2004, HPD-ja kishte përfunduar kontrollin e tij nëse kishte kërkesa të tjera lidhur me pronën e njëjtë dhe në shkurt të vitit 2005 kishte përfunduar raportin për procedimin e kërkesës pas kontakteve të shumta telefonike me ankuesin. HPCC-ja mori vendimin e saj të parë më 24 shkurt 2005. Vendimi u vërtetua më 25 prill 2005, ndërsa ankuesi është informuar për vendimin më 9 maj 2005 dhe vendimi i është dërguar më 17 maj 2005. Një pjesë e madhe e kësaj periudhe mbetet jashtë juridiksionit të Panelit. Pas marrjes së kërkesës për rishqyrtim nga zyra e HPD-ë në Beograd (6 qershor 2005), HPD-ja ka kontaktuar punonjësit e arkivave të zhvendosura dhe ka pranuar raportet e tyre të verifikimit në korrik dhe gusht të vitit 2006, ndërsa ka dorëzuar raportin për procedimin e kërkesës më 26 tetor 2006. HPCC-ja ka nxjerrë vendimin e saj më 11 dhjetor 2006, i cili i vërtetua më 26 mars 2007 dhe iu dërgua ankuesit më 20 prill 2007.

76. Duke marrë parasysh numrin e madh të lëndëve të pranuara nga HPD-ja, për të cilat HPPC-ja[1] duhet të nxjerrë vendim dhe vështirësitë logjistike në kontekstin e Kosovës së pasluftës, në dritën e të gjitha rrethanave të rastit, Paneli konsideron se koha e arsyeshme nuk është tejkaluar.

77. Rrjedhimisht, nuk ka pasur shkelje të nenit 6 § 1 të KEDNj-së në këtë aspekt.

B. Shkelja e pohuar e nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNj-së

[1] Në bazë të raportit përfundimtar të HPCC-së (Prishtinë, 2007, mund të gjendet në http://www.hpdkosovo.org/pdf/HPCC-Final_Report.pdf), 29160 kërkesat janë parashtruar në HPD (faqe 40).

1. Argumentet e palëve

78. Ankuesi thotë se edhe nëse e drejta e tij e pohuar pronësore do të mund të kontestohej, ai gjithsesi kishte të drejta të tjera relevante pronësore, të përcaktueshme në bazë të të gjitha dëshmive në dispozicion. Ai thotë se HPCC-ja ka marrë vendim, ku ka shpërfillur bazën legjitime të kërkesës së ankuesit dhe në fakt ka shuar të drejtat e tij në banesë, që *de fakto* është e barabartë me shpronësim. Pasi që një akt i tillë nuk ka mundur të arsyetohet përmes asnjë arsyeje me interes publik, ka pasur shkelje të së drejtës së tij në pronë, të garantuar përmes nenit 1 të Protokollit 1 të KEDNj-së.

79. PSSP-ja përgjigjet se ndërhyrja e mundshme në pronën e ankuesit nuk ka ndodhur për shkak të ndërhyrjes së UNMIK-ut, por si pasojë e konfliktit të armatosur në Kosovë në vitin 1999 dhe të rrethana pas tij. Ai më tej deklaron se vendimet e HPCC-së ishin mirë të bazuara, duke iu referuar argumenteve të dhëna si përgjigje ndaj ankesave në bazë të nenit 6 të KEDNj-së, dhe nuk mund të konstatojë shkeljen e të drejtës së ankuesit për respekt ndaj pronës së tij.

2. Vlerësimi i Panelit

80. Paneli thekson se në këtë rast shtrohet çështja se a është i zbatueshëm neni 1 i Protokollit 1 të KEDNj-së. Koncepti i "pronave" i cekur në fjalinë e parë të paragrafit të parë të asaj dispozite ka një domethënie të mëvetësishme. Ashtu siç ka vendosur në shumë raste Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut, neni 1 i Protokollit 1 vlen vetëm për pronat ekzistuese të personit. Është e vërtetë se në rrethanat ekzistuese, "pritja legjitime" për marrjen e një "pasurie", gjithashtu mund të gëzojë mbrojtjen përmes nenit 1 të Protokollit 1, me kusht që të ketë bazë të mjaftueshme në ligjin në fuqi përkitazi me interesin e pronësor, për shembull, kur kemi një rast të zgjidhur gjyqësor në gjykatat vendore, kur konfirmohet ekzistenca e këtij interesi (GjEDNj (Dhoma e lartë), *Kopecky kundër Sllovakisë*, nr. 44912/98, aktgjykimi i datës 28 shtator 2004, GjEDNj, 2004-IX, § 52). Mirëpo, nuk mund të thuhet se ka ekzistuar ndonjë pritje legjitime kur ekziston kontesti lidhur me interpretimin dhe zbatimin e duhur të ligjit vendor dhe kur parashtresat e ankuesit rrjedhimisht refuzohen nga gjykatat (GjEDNj (Dhoma e lartë), *Kopecky kundër Sllovakisë*, aktgjykimi i cituar më lartë, § 50; GjEDNj (Dhoma e lartë), *Anheuser-Busch* Inc. kundër Portugalisë, nr. 73049/01, aktgjykimi i datës 11 janar 2007, § 65).

81. Në këtë lëndë, HPPC-ja konstatoi se ankuesi nuk kishte dëshmuar se kishte fituar ndonjëherë posedimin e pronës në fjalë.

82. Kërkesa e ankuesit në thelb ka të bëjë me vërejtjet ndaj rregullsisë dhe rezultatit të procedurës para HPCC-së.

83. Nuk përjashtohet se UNMIK-u ka mundur të konsiderohet përgjegjës për efektet negative ndaj interesave pronësore të ankuesit, të cilat janë shkaktuar nga vendimi i HPCC-së, nëse ky vendim do të konsiderohej arbitrar apo në shikim të parë i paarsyeshëm (krahaso GjEDNj, *Beshiri dhe të tjerët kundër Shqipërisë*, nr. 7352/03, aktgjykimi i datës 22 gusht 2006, § 89; shih gjithashtu PKDNj, *Parliq*, nr. 01/07, Mendimi i datës 18 qershor 2010, § 49). Megjithatë, Paneli ka ardhur në përfundim se sipas nenit 6 § 1 të KEDNj-së (lidhur me seancën e drejtë dëgjimore), HPCC-ja ka dhënë arsye të mjaftueshme për vendimin e saj dhe se vlerësimi i elementeve i bërë nga HPCC-ja përkitazi me lëndën në fjalë nuk mund të konsiderohet si arbitrar (shih më lartë, §§ 64-77). Rrjedhimisht, Paneli vjen në përfundim se

ankuesi nuk kishte "pritje legjitime", të bazuara në ligjin në fuqi, për të realizuar kërkesën e tij lidhur me posedimin e banesës.

84. Nga kjo del se nuk ka pasur shkelje të nenit 1 të Protokollit nr. 1 të KEDNj-së.

C. Shkelja e pohuar e nenit 8 të KEDNj-së

1. Argumentet e palëve

85. Ankuesi thotë se është penguar në qasjen dhe në riposedimin e shtëpisë së tij dhe nga të gëzuarit e lirë të hapësirës së tij private. Në këtë aspekt, ai thotë se termi "shtëpi", në kuptim të nenit 8 të KEDNj-së, i referohet jo vetëm vendit ku personi jeton, por edhe vendit ku personi ka qëllim për të jetuar. Ai ka dalë nga shtëpia e tij për shkak të rrethanave të jashtme, por kjo nuk nënkupton mosgatishmërinë e tij për t'u kthyer. Për më tepër, e drejta për respektimin e "jetës private" në kuptim të nenit 8 të KEDNj-së, nënkupton të drejtën në hapësirë personale apo private, e cila mund të shihet si e drejtë e personit të lihet i qetë dhe të gëzojë lirshëm hapësirën e tij private, pa ndërhyrje nga jashtë.

86. Në bazë të ankuesit, UNMIK-u kishte detyrë të mbronte të drejtën e tij për respektimin e shtëpisë dhe të jetës së tij private, por nuk ka vepruar në mënyrë të duhur. Ai veçanërisht thotë se UNMIK-u nuk ka krijuar një kornizë rregulluese, përmes së cilës do të sigurohej se procesi i vendimmarrjes i HPCC-së, që ka quar në masat e ndërhyrjes me të drejtat e tij sipas nenit 8 të KEDNj-së, të jetë i drejtë dhe t'i kushtoj respekt të duhur interesave të mbrojtura me atë dispozitë.

87. Më tej, ankuesi thekson se garancitë për gjykim të drejtë në rastin e kërkesës së tij nuk janë respektuar si duhet gjatë procedurave në HPCC. Privimi i përhershëm për qasje në shtëpinë e tij përmes vendimit të paarsyeshëm përbën ndërhyrje në të drejtën e tij në shtëpi dhe në jetën private, gjë e cila nuk mund të arsyetohet në bazë të paragrafit 2 të nenit 8 të KEDNj-së.

88. PSSP-ja përgjigjet se ndërhyrja e mundshme në të drejtën e ankuesit për respektim të shtëpisë nuk ka ndodhur për shkak të ndërhyrjes së UNMIK-ut, por si pasojë e konfliktit të armatosur në Kosovë në vitin 1999 dhe të rrethanave pas tij. PSSP-ja deklaron se çfarëdo ndërhyrjeje në të drejtën për respektim të shtëpisë së ankuesit dhe të jetës së tij familjare do të mund të kishte ndodhur para se ankuesi të parashtronte kërkesën e tij para HPCC-së. Ai më tej deklaron se vendimet e HPCC-së ishin mirë të bazuara, duke iu referuar argumenteve të dhëna si përgjigje ndaj ankesave në bazë të nenit 6 të KEDNj-së, dhe nuk mund të konstatojë shkeljen e të drejtës së ankuesit për respekt ndaj shtëpisë dhe jetës familjare të tij.

2. Vlerësimi i Panelit

89. Paneli vëren se shkeljet e pohuara mbështeten në thëniet e ankuesit për shkeljen e pohuar të nenit 6 § 1 të KEDNj-së përkitazi me arsyetimin e vendimit të HPCC-së. Pasi që nuk gjeti shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë (shih më lartë paragrafët 64-77), Paneli gjithashtu vjen në përfundim se nuk ka pasur shkelje të nenit 8 të KEDNj-së (shih PKDNj, *Vuçkoviq*, nr. 03/07, Mendimi i datës 13 mars 2010, § 59).

D. Shkelja e pohuar e nenit 13 të KEDNJ-së

1. Argumentet e palëve

90. Sipas nenit 13 të KEDNj-së, ankuesi i referohet faktit se i njëjti Panel i HPCC-së ka shqyrtuar ankesën dhe kërkesën e tij për rishqyrtim. Pasi që situata ka ndikuar në paanësinë e HPCC-së gjatë procedurave për rishqyrtim, ashtu siç thuhet nga ankuesi në bazë të nenit 6 § 1 të KEDNj-së, dhe pasi që nuk ka qenë i mundur rishikimi sipëror juridik i vendimeve të HPCC-së, procedurat për rishqyrtim nuk mund të shihen si në përputhje me standardet e "mjetit të efektshëm ligjor" sipas nenit 13 të KEDNj-së.

91. PSSP-ja mbështetet në argumentet e tij tanimë të cekura sipas nenit 6 të KEDNj-së për të ardhur në përfundim se HPCC-ja ishte një mjet i efektshëm ligjor në përputhje me nenin 13 të KEDNj-së.

2. Vlerësimi i Panelit

92. Ankesa sipas nenit 13 të KEDNj-së duket të jetë e bazuar në elemente të njëjta, siç është edhe ankesa në bazë të nenit 6 § 1 të KEDNj-së lidhur me paanësinë e HPCC-së. Pasi erdhi në përfundim se nuk ka pasur shkelje të nenit 6 § 1 të KEDNj-së në këtë aspekt (shih më lartë paragrafët 42-57), Paneli e konsideron të panevojshëm shqyrtimin e të njëjtës çështje ndaras në bazë të nenit 13 të KEDNj-së.

V. Rekomandimet

93. Paneli përkujton se ka gjetur se ankuesi nuk ka përfituar nga garancia e tribunalit të paanshëm gjatë procedurave për rishqyrtim para HPCC-së. Paneli nuk mund të spekulojë nëse rezultati i procedurës do të ishte tjetër nëse nuk do të kishte pasur shkelje të KEDNj-së. Kështu që nuk rekomandon ndonjë reparacion për dëme financiare.

94. Megjithëkëtë, mbetet fakti se procedura lidhur me kërkesën e ankuesit për rishqyrtim, sipas mendimit të Panelit, nuk janë mbajtur plotësisht në përputhje me KEDNj-në.

95. Paneli konsideron se pranimi nga UNMIK-u se shkelja ka ndodhur do të përbënte një formë të duhur të rregullimit për çfarëdo dëmi jofinanciar, të cilin ankuesi mund ta ketë përjetuar.

96. Sa i përket masave të përgjithshme që duhet të ndërmerren, Paneli rikujton se situata, e cila u konstatua nuk është në përputhje me nenin 6 § 1 të KEDNj-së, në ndërkohë është rregulluar nga UNMIK-u (shih më lart, § 56). Sipas mendimit të Panelit, nuk nevojiten masa të tjera të natyrës së përgjithshme.

PËR KËTO ARSYE,

Paneli, njëzëri,

1. **KONSTATON SE ANKESA E PËRGJITHSHME LIDHUR ME SHKELJEN E NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT**

LIDHUR ME PAVARËSINË DHE PAANËSINË TË KOMISIONIT PËR KËRKESA PRONËSORE-BANESORE NUK ËSHTË MBËSHTETUR ME PROVA;

2. **KONSTATON SE KA PASUR SHKELJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT LIDHUR ME PAANËSINË E KOMISIONIT PËR KËRKESA PRONËSORE-BANESORE PËR SHKAK TË PËRBËRJES SË TIJ NË PROCEDURËN E RISHQYRTIMIT;**

3. **KONSTATON SE NUK KA PASUR SHKELJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT LIDHUR ME DREJTËSINË E PROCEDURËS;**

4. **KONSTATON SE NUK KA PASUR SHKELJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT LIDHUR ME KOHËZGJATJEN E PROCEDURËS;**

5. **KONSTATON SE NUK KA PASUR SHKELJE TË NENIT 1 TË PROTOKOLLIT NR. 1 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT;**

6. **KONSTATON SE NUK KA PASUR SHKELJE TË NENIT 8 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT;**

7. **KONSTATON SE NUK KA NEVOJË TË SHQYRTOHET ANKESA NË BAZË TË NENIT 13 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT;**

8. **REKOMANDON QË NË EMËR TË UNMIK-UT, PËRFAQËSUESI SPECIAL I SEKRETARIT TË PËRGJITHSHËM TË PRANOJË SE KA PASUR SHKELJE TË NENIT 6 § 1 TË KONVENTËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT, ASHTU SIÇ ËSHTË CEKUR NË PIKËN 2 MË LART.**

Rajesh TALWAR
Zyrtar ekzekutiv

Paul LEMMENS
Kryesues